

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif

**PELAKSANAAN ADAT PERKAHWINAN TRADISIONAL
MASYARAKAT DUSUN DI KAMPUNG TIMBUA RANAU
SABAH**

**Winnah Lela Aloicius
(54208)**

**Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dan Kreatif dengan Kepujian
(WA59 - Pengurusan Seni)
2018**

**PELAKSANAAN ADAT PERKAHWINAN TRADISIONAL MASYARAKAT DUSUN
DI KAMPUNG TIMBUA RANAU, SABAH.**

WINNAH LELA ALOICIUS

Kajian ini merupakan salah satu keperluan untuk Ijazah Sarjana Muda

Seni Gunaan Dan Kreatif Dengan Kepujian

(Program Pengurusan Seni)

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

2018

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS/LAPORAN

JUDUL: PELAKSANAAN ADAT PERKAHWINAN TRADISIONAL MASYARAKAT
DUSUN DI KAMPUNG TIMBUA RANAU, SABAH.

SESI PENGAJIAN :2015/2016

Saya : WINNAH LELA ALOICIUS

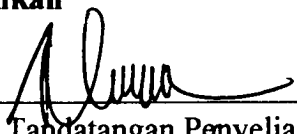
Mengaku membenarkan tesis/laporan* ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut :

1. Tesis/Laporan adalah hakmilik Universiti Malaysia Sarawak
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja
3. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Kandungan Tempatan
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis/laporan ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi
5. *sila tandakan(/)

☐ SULIT	(mengandungi maklumat yang berdjajah keselamatan atau kepentingan termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)
☐ TERHAD	
☒ TIDAK TERHAD	(mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

Disahkan

Tandatangan Penulis
Tarikh : 9 June 2018

Tandatangan Penyejia
Tarikh : 8/6/2018

Alamat tetap :
Kg Tumbalang
Peti surat 75
89308 Ranau
Sabah.

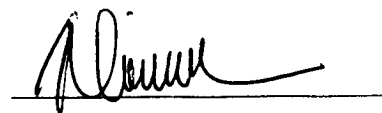
Catatan: *Tesis/Laporan dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah, Sarjana dan Sarjana Muda

*Jika Tesis/Laporan ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis/laporan ini perlu sebagai SULIT atau TERHAD

PENGAKUAN

Projek bertajuk “**Pelaksanaan adat perkahwinan tradisional Masyarakat dusun di kampung Timbua Ranau Sabah**” telah disediakan oleh **Winnah Lela Aloicius** dan telah diserahkan kepada Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian (**Pengurusan Seni**).

Diterima untuk diperiksa oleh:

(Profesor Madya Dr Noria Tugang)

Tarikh :

8/6/2018

PENGHARGAAN

Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah membantu saya semasa kajian ini dijalankan sehingga selesai. Pertama sekali kepada penyelia saya Profesor Madya Dr Noria Tugang yang banyak memberi bimbingan, tunjuk ajar dan teguran yang membina dalam usaha saya membuat kajian ini. Diatas usaha beliau yang tidak pernah jemu itu, sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih.

Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada penduduk Kampung Timbua, Goonob, Gayomato dan Rabiah yang memberikan kerjasama kepada saya ketika membuat kajian ini. Tanpa kerjasama daripada penduduk kampung, kajian ini tidak mungkin selesai sebagaimana yang ada. Selain itu, ucapan terima kasih dan penghargaan ini saya tujukan khusus kepada Puan Kuyung yang telah banyak memberikan keterangan tentang maklumat tambahan yang diperoleh sama ada yang berbentuk cerita asal-usul, adat istiadat Masyarakat dusun dan sejarah kampung ini.

Akhir sekali, saya mengucapkan terima kasih kepada ahli keluarga terutamanya ibu bapa saya Hamsiah dan Aloicius dan rakan- rakan saya yang tidak pernah jemu memberi semangat dan menyokong saya dari segi kewangan dan juga motivasi untuk terus berusaha bersungguh-sungguh dalam menyelesaikan kajian ini.

ISI KANDUNGAN

Isi Kandungan	Muka Surat
Penghargaan	i
Isi Kandungan	ii-iv
Abstrak	v
Abstract	vi
BAB 1 : PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1-3
1.2 Pernyataan Masalah	4
1.3 Objektif Kajian	5-6
1.4 Konsep Dan Teoretikal Penyelidikan	7
1.4.1 Kerangka Konsep Penyelidikan	8-10
1.4.2 Teori Penyelidikan	10-13
1.5 Kepentingan Penyelidikan	14
1.6 Limitasi Penyelidikan	15
1.7 Lokasi Penyelidikan	16-17
1.8 Skop Kajian	17-18
1.9 Masalah Yang Dihadapi Sepanjang Penyelidikan	18
BAB 2: SOROTAN KESUSASTERAAN	
2.1 Pengenalan	19-20
2.2 Pelaksanaan	21-22
2.3 Adat-Istiadat Perkahwinan	21-25
2.4 Tradisional	26-27
2.5 Kaum Dusun	27
2.6 Kampung Timbua Ranau	28-29

BAB 3 : METODOLOGI PENYELIDIKAN	
3.1 Pengenalan	30-31
3.2 Pendekatan Kualitatif	31
3.3 Prosedur Dalam Menjalankan Kajian	32
3.4 Kaedah Penyelidikan	33
3.4.1 Kajian Kerja Lapangan	33-34
3.4.2 Kaedah kepustakaan	35-36
3.5 Instrumen Kajian	35-36
3.5.1 Alat Perakam Suara	36
3.5.2 Kamera digital	37
3.5.3 Video Kamera	37
3.5.4 Kaedah Pemerhatian Secara Langsung	38
3.6 Rumusan	39
BAB 4 : ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN	
4.1 Pengenalan	40
4.2 Analisis Data Penyelidikan	41-43
4.2.1 Daerah Ranau	43-44
4.2.2 Asal Usul Kampung Timbua	44-46
4.2.3 Adat-Istiadat Perkahwinan	46-57
4.2.4 Sistem Berian atau Nopung	58
4.2.5 Pakaian Tradisional Semasa Perkahwinan	59
4.2.6 Pantang Larang Dalam Perkahwinan	59-62
4.3 Perubahan Dalam Adat-Istiadat Perkahwinan	62-63
4.3.1 Upacara Perkahwinan	63-64
4.3.2 Sistem Berian	64-65
4.3.3 Pakaian Pengantin	66-67
4.3.4 Pantang Larang	68-69
4.4 Cabaran-Cabaran	69

4.4.1 Pembangunan Dan Modernisasi	70-71
4.4.2 Pengaruh Budaya Asing	72
4.4.3 Perkahwinan Campur	73
4.4.4 Pengaruh Agama	74
5.0 Rumusan	75
BAB 5: KESIMPULAN DAN CADANGAN	
5.1 Kesimpulan	76-78
5.2 Cadangan	78
5.2.1 Institut Kampung	79
5.2.2 Peranan Masyarakat Dusun	79-80
5.2.3 Cadangan Kepada Pengkaji Akan Datang	80-81
Glosari	82-84
Rujukan	85-86
Lampiran	87-92

Abstrak

Penyelidikan ini membincangkan pelaksanaan adat istiadat perkahwinan secara tradisional kaum Dusun di Kampung Timbua Ranau, Sabah. Pada masa kini, berlaku fenomena hakisan keunikan dan keaslian perkahwinan tradisional kaum Dusun disebabkan penyerapan asimilasi sama ada dari segi negatif mahupun positif . Oleh itu, pengkaji menjalankan kajian terhadap mengenal pasti punca terhakisnya keunikan dan keaslian adat istiadat perkahwinan tradisional kaum dusun. Pengkaji menggunakan kaedah kualitatif untuk mengumpul data dengan menemu bual lima orang informan di kampung Timbua Ranau Sabah. Pengkaji mendapati bahawa, masyarakat dusun di kampung Timbua masih mengamalkan budaya perkahwinan tradisional ini sehingga sekarang.

Abstract

This research discusses the traditional customs of the Dusun in Kampung Timbua Ranau, Sabah. Nowadays, there is a phenomenon of erosion of uniqueness and authenticity of Dusun traditional marriage due to the absorption of assimilation either negatively or positively. Therefore, the researcher conducted a study on identifying the root causes of the uniqueness and authenticity of the traditional wedding customs of the orchards. The researchers used qualitative methods to collect data by interviewing, five informants at the Timbua Ranau village. The researchers found that the Dusun community in Timbua village still practiced this traditional wedding culture until now.

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Kajian ini adalah mengenai pelaksanaan perkahwinan kaum dusun secara tradisional. Tujuan utama kajian ini dijalankan adalah untuk mengkaji pelaksanaan perkahwinan secara tradisional kaum dusun tanpa terdapatnya pengaruh perkahwinan secara moden dan mengaplikasikan pantang larang yang ditetapkan sebagai budaya kaum dusun dan warisan daripada nenek moyang. Hal ini telah dibuktikan oleh Rita Lasimbang (2008) yang menyatakan bahawa perkahwinan adalah salah satu perkara penting dalam kehidupan masyarakat kaum dusun.

Selain itu, kajian ini bukan sahaja untuk mengenal pasti jenis pantang larang yang ditetapkan dalam perkahwinan masyarakat ini malah menjelaskan prosedur-prosedur yang sebelum, semasa dan selepas perkahwinan ini. Tambahan pula, perkahwinan merupakan aset yang terutama dalam setiap kehidupan manusia di muka bumi namun terdapat perbezaan dan perubahan-perubahannya mengikut peredaran zaman. Menurut Rita Lasimbang (2008) mengatakan terdapat tiga peringkat dalam upacara perkahwinan bagi suku dusun, iaitu merisik

(monohuku), peminangan atau pertunangan (momuaboi) dan hari perkahwinan (matod) dan begitu juga dengan kaum-kaum yang lain di negara ini.

Oleh itu, dengan menjalankan kajian sorotan kesusasteraan terhadap kajian lepas, pengkaji dapat mengutarakan beberapa teori dan pandangan tokoh terdahulu berkaitan dengan pelaksanaan perkahwinan secara tradisional dieksplotasi sebagai rangka dalam mengekalkan warisan turun-temurun. Kajian akan dijalankan selaras dengan objektif kajian yang mengetengahkan persoalan dalam kajian. Seterusnya, terdapat tiga persoalan kajian dipersoalkan dalam kajian ini oleh pengkaji bagi menjalankan kajian terhadap perkahwinan tradisional secara mendalam sebagai santapan warisan oleh generasi baru pada masa akan datang. Persoalan pertama ialah faktor terhakis nya keunikan dan keaslian adat perkahwinan secara tradisional kaum Dusun disebabkan wujudnya arus pemodenan pada masa kini. Seterusnya, cabaran masyarakat untuk memainkan peranan dalam melaksanakan perkahwinan secara tradisional. Dan terakhir ialah Adat resam dan pantang larang dalam hal perkahwinan yang perlu dipatuhi oleh masyarakat ketika menjalankan perkahwinan. Dengan ini, objektif kajian telah dikemukakan oleh pengkaji bagi menjawab persoalan kajian dalam kajian mengenai pelaksanaan perkahwinan secara tradisional. Dalam kajian ini, tiga objektif telah dikemukakan oleh pengkaji iaitu mengenal pasti punca terhakisnya keunikan dan keaslian adat perkahwinan tradisional kaum Dusun. Keduanya, Mengkaji keunikan adat resam dan pantang larang semasa perkahwinan kaum Dusun. Ketiganya Mengkaji cabaran yang dihadapi oleh kaum Dusun dalam pengekalan dan pengamalan adat istiadat perkahwinan.

Objektif kajian ini adalah sebagai penanda aras dalam kajian ini terhadap pelaksanaan perkahwinan secara tradisional dalam masyarakat kaum dusun.

Suku kaum dusun mempunyai sistem pentadbiran tradisional yang terdiri daripada tiga institusi yang telah diamalkan pada zaman dahulu dan ia bermula dengan ketua kampung, barisan orang yang lebih tua dan berpengetahuan tentang adat (komoihingan notuo), wanita yang pakar dalam upacara ritual.

Barisan ini bertanggungjawab dalam menjaga kesejahteraan masyarakat dan hal-hal kepercayaan dan keagamaan. Walaupun pada masa kini agama Islam dan Kristian berleluasa dan telah menjadi panduan beberapa masyarakat dusun di kawasan Timbua, namun mereka masih mempercayai kewujudan alam roh, alam rohaniah dikuasai atau di bawah pengawalan oleh Kinorohingan dan isterinya Suminundu. Kinorohingan ialah pencipta alam (minamangun).

1.2 Pernyataan masalah

1.2.1 Berlaku fenomena hakisan dan keaslian dalam kebudayaan kaum dusun

- Pada masa kini, berlaku fenomena hakisan keunikan dan keaslian dalam kebudayaan sesuatu kaum. Fenomena ini bukan sahaja berlaku di negara ini tetapi juga di negara-negara lain yang sedang membangun. Fenomena ini menyebabkan berlaku penyerapan dan asimilasi sama ada dari segi negatif ataupun positif terhadap sesuatu kebudayaan bangsa lain. Dalam konteks kajian ini, keunikan dan ketulenan adat istiadat perkahwinan yang diamalkan oleh masyarakat dusun pada suatu ketika dulu telah berubah disebabkan oleh pembangunan dan proses modenisasi yang pesat berlaku di negara ini.

1.2.2 Kurangnya penerapan budaya ini ke dalam diri setiap generasi muda

- Timbul pelbagai persoalan mengenai adat istiadat yang diamalkan oleh Masyarakat dusun di kampung Timbua. Apakah dan mengapakah hal tersebut berlaku? Sejauh manakah peranan masyarakat dalam melaksanakan perkahwinan secara tradisional dan Apakah adat resam dan pantang larang dalam hal perkahwinan yang perlu dipatuhi oleh masyarakat ketika menjalankan perkahwinan yang masih diamalkan pada masa kini.

1.3 Objektif Kajian

1.3.1 Mengenal pasti punca terhakisnya keunikan dan keaslian adat perkahwinan tradisional kaum Dusun.

- Pengkaji akan mengkaji punca-punca yang menyebabkan budaya keunikan dan keaslian perkahwinan secara tradisional ini semakin hari semakin kurang. Walaupun terdapat pengaruh ketara yang menyebabkan budaya unik ini semakin pupus, namun terdapat juga pengaruh lain yang dikenal pasti. Hal ini adalah untuk meningkatkan lagi potensi agar budaya perkahwinan tradisional ini diamalkan oleh beberapa pasangan yang berhasrat untuk berkahwin sekali gus budaya ini tidak terhakis ditelan zaman.

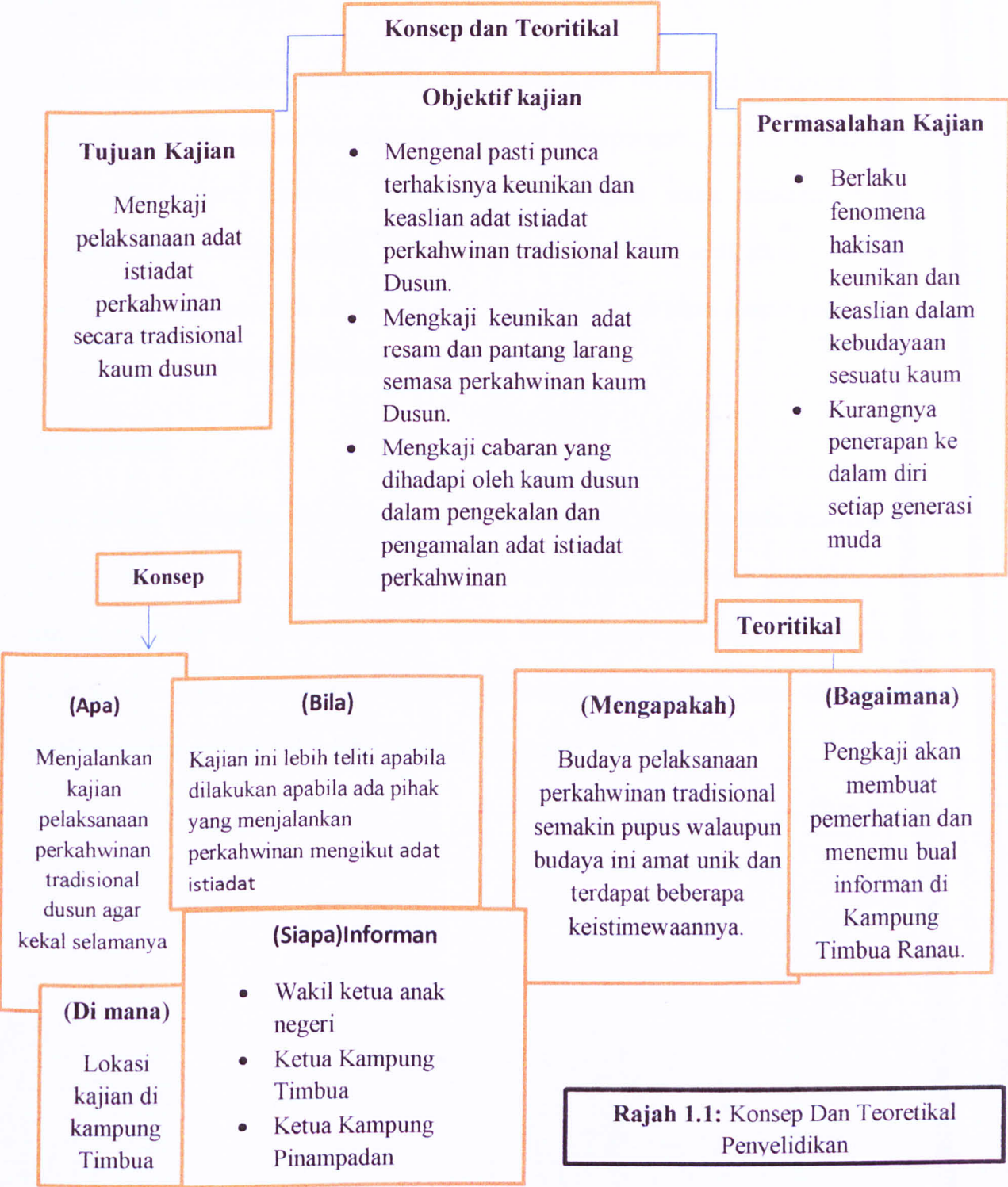
1.3.2 Mengkaji keunikan adat resam dan pantang larang semasa perkahwinan kaum Dusun.

- Pengkaji akan mengkaji keunikan adat resam dan pantang larang semasa perkahwinan ini berlangsung. Adat resam dan pantang larang merupakan satu agenda yang terdapat dalam adat istiadat perkahwinan kaum dusun yang memperlihatkan lagi keunikannya dan sudah tentu hal ini haruslah dijaga, dilindungi dan dipelihara sebaik mungkin.

1.3.3 Mengkaji cabaran yang dihadapi oleh kaum dusun dalam pengekalan dan pengamalan adat istiadat perkahwinan

- Pengkaji akan mengkaji cabaran yang dihadapi oleh kaum dusun dalam pengekalan dan pengamalan adat istiadat dalam melaksanakan perkahwinan secara tradisional ini kerana masih terdapatnya beberapa pihak yang menyokong bahawa perkahwinan ini unik. Dalam keadaan dunia kin yang saban hari mengacapi perubahan ke arah lebih moden, adat-istiadat ini sangat mustahil untuk diamalkan kerana terdapatnya pelbagai pengaruh daripada luar yang sukar ditapis. Tambahan pula, generasi muda pada masa kini lebih tertarik dengan benda yang moden yang mampu memuaskan hati sendiri.

1.4 Konsep Dan Teoretikal Penyelidikan

1.4.1 Kerangka Konsep Penyelidikan

Pelaksanaan

Pelaksanaan merupakan subkumpulan pengurusan yang bermaksud menjalankan sesuatu kegiatan sama ada secara berkumpulan mahupun berseorangan. Hal ini ditetapkan untuk menetapkan sesuatu keperluan dalam sesebuah pekerjaan untuk mencapai makna dan matlamat yang telah dipersetujui. Di samping itu, ia juga akan melibatkan seseorang yang akan bekerja keatasnya iaitu siapa yang akan melaksanakan, di mana tempat pelaksanaan dan bila pelaksanaan tersebut dijalankan.

Adat istiadat

Adat istiadat merupakan amalan yang unik yang terdapat dalam sesuatu masyarakat atau kaum. Adat istiadat ini dipenuhi dengan perilaku budaya dan peraturan yang harus dipatuhi dan hal ini boleh dilihat melalui pada sesuatu daerah yang telah mengamalkannya secara turun-temurun yang telah diwarisi daripada nenek moyang mereka pada masa dahulu sehingga ia telah menjadi amalan wajib dalam sesuatu masyarakat tersebut.

Perkahwinan

Perkahwinan merupakan satu peristiwa penyatuan yang melibatkan dua orang menjadi satu pasangan untuk menjadikan mereka pasangan suami isteri yang sah untuk meneruskan kelangsungan hidup dan melebarkan populasi masyarakat. Namun, pelbagai jenis perkahwinan dalam dilihat mempunyai perbezaannya mengikut budaya dalam sesuatu masyarakat yang berbeza-beza dan juga suatu tempat atau daerah termasuklah negara. Perbezaan pelaksanaan perkahwinan dapat dilihat mengikut sesuatu kaum.

Tradisional

Tradisional merupakan adat tradisi sesuatu kaum yang menyifatkan sesuatu tindakan yang sentiasa berpegang teguh pada sesuatu kebiasaan atau sentiasa melakukan tindakan berdasarkan budaya yang telah diamalkan pada zaman dahulu kala. Hal ini bersifat adat istiadat namun tradisional ini berkaitan dengan tindakan yang bersifat tradisi secara turun-temurun. Tradisional ini juga berkonsepkan tindakan yang pertama kali lahir yang diadaptasikan dan diamalkan oleh seseorang dalam kehidupannya yang segala sesuatu berasal daripada nenek moyang. Hal ini termasuklah cara seseorang itu bertindak, cara berfikir dan perwatakannya mengikut norma yang diwarisi.

Kaum Dusun

Kaum dusun dijelaskan sebagai kaum yang berasal daripada kumpulan etnik Kadazandusun yang mempunyai subkumpulan berdasarkan cara pertuturan dan percakapan. Menurut cerita lisan penduduk yang secara lazimnya sudah mengetahui daripada cerita-cerita orang tua dan berpengalaman, masyarakat dusun merupakan keturunan dewa dewi iaitu dari keturunan dewa Kinoingan dan isterinya Dewi Suminundu. Walau bagaimanapun, kebenaran mitos ini hanya didukung oleh masyarakat Dusun tradisional sahaja. Ekoran daripada kemasukan agama fahaman monotheisme khususnya agama islam dan agama kristian maka generasi sekarang lebih bersifat logistik dan telah mengetepikan cerita mitos tradisional mengenai asal-usul mereka yang bersifat metafizik.

1.4.2 Teori Penyelidikan

Pengkaji mengambil dan mengaplikasikan beberapa teori daripada beberapa tokoh yang berkaitan dengan kajian yang pengkaji jalankan. Teori yang diambil membincangkan setiap makna kajian yang dilakukan oleh pengkaji.

Pelaksanaan

Kajian ini berkonsepkan pengurusan iaitu pengurusan pelaksanaan adat istiadat perkahwinan kaum dusun di kampung Timbua. Dalam kemajuan zaman pada masa kini, pengadaptasian terhadap medium baharu terhadap sesebuah pengurusan seni memainkan peranan penting dalam penghasilan kerja yang lebih dominan dan sistematik. Menurut Meyer (2000), seni kontemporari merupakan seni yang wujud pada permulaan abad ke 21 ataupun pada akhir abad ke 20. Namun, dalam konteks ini seni pengurusan harus diadaptasi kerana kedua-dua hal ini adalah yang terutamanya berdasarkan tema kajian pengkaji. Beberapa teori daripada tokoh yang pakar dalam pengurusan digunakan berdasarkan kesesuaian. Antara teori pengurusan adalah, empat belas prinsip pengurusan Fayol salah satunya ialah pembahagian kerja, disiplin, inisiatif dan ke arah perpaduan Henri Fayol, 1841-1925 beliau menggunakan pendekatan terhadap koordinat terhadap sesuatu kerja daripada beberapa organisasi. Berdasarkan empat belas prinsip pengurusan Fayol, ini membantu untuk menyusun pendekatan yang menyeluruh terhadap teori pengurusan.

Adat Istiadat Perkahwinan

Adat resam perkahwinan kaum dusun mempunyai kepelbagaiannya yang tersendiri mengikut tempat dan budaya mengikut sesebuah daerah di Sabah. Hal ini dibuktikan oleh Mahali, . S . N. (2004) dalam jurnalnya yang bertajuk berian/barian perkahwinan bajau kota belud di Sabah dengan menyatakan berdasarkan status dan keturunan individu di daerah ini, terdapat tiga kategori 'orang' yang dijadikan sandaran sebagai status keturunan berian yang juga dikenali sebagai hantaran amatlah penting dalam sesebuah perkahwinan yang akan dilangsungkan. Hubungan ini adalah hubungan yang berterusan.

Hasil daripada hubungan ini wujud aturan timbal balik dan juga tanggungjawab antara suami isteri dan, antara mereka dengan anak-anak dan ini merupakan adat perkahwinan dalam masyarakat di daerah Kota Belud, Sabah. Hal tersebut turut disokong oleh Kibat, s . A. , Ahmad, J.A. & Altandi, A dalam buku mereka yang membawa tajuk producer of kadazandusun marriage: the changes in 'nopung' practices among the kadazandusun ethnic in sabah, borneo. Dalam konteks ini mereka menampilkan fakta iaitu 'Nopung' merupakan hantaran bagi kaum dusun yang juga merupakan elemen yang penting untuk dalam pelaksanaan perkahwinan. 'Nopung' ini akan diberikan oleh si lelaki kepada bakal isterinya dan dikaitkan dengan syarat perkahwinan yang dilaksanakan secara tradisional.

Tradisional

Aripin Said; 2004 63-64, juga mengatakan bahawa tradisional dalam masyarakat dusun ialah suatu kepercayaan, adat resam, cerita dan lain-lain yang diwarisi secara turun-temurun. Dengan keistimewaan ini, tradisional merupakan satu ilmu yang diwarisi sesuatu kaum atau bangsa daripada nenek moyang. Seperti nyanyian tradisional, is sering dijalankan mengikut upacara adat masyarakat dusun seperti 'Tadau kaamatan' selain daripada upacara perkahwinan.

Kajian ini dijalankan di kampung Timbua ekoran cerita orang tua-tua yang mengatakan perkahwinan pada zaman dahulu bagi suku kaum dusun sangat unik dan tidak memakan kos yang tinggi seperti pada zaman modenisasi kini. Perkahwinan pada zaman dahulu ditentukan oleh orang tua dan hal tersebut tidak boleh ditentang atau ditolak langsung oleh anak yang telah dijodohkan. Perkahwinan ini juga lebih diurus oleh ibu bapa pengantin sepenuhnya dari awal hingga selesai dan mengamalkan 'raja sehari' sepenuhnya.

Hal ini dikaitkan dengan restu ibu bapa daripada kedua belah pihak. Tambahan pula, ia juga telah disokong padu oleh Wilding, .R (2003) *narratives of the wedding in and out of cinema texts, romantic love and 'getting married* menyatakan terdapat banyak cabaran dalam alam berumah tangga termasuklah pengurusan kewangan untuk seisi keluarga. Fakta ini memperlihatkan bahawa rumah tangga adalah penanda aras kebahagiaan yang harus dipelihara.

1.5 Kepentingan Kajian

Kajian ini dapat merekodkan beberapa aspek seni dan kebudayaan yang masih diamalkan oleh masyarakat dusun kampung Timbua Ranau umumnya. keinginan tinggi mengkaji adat perkahwinan ini kerana pengkaji menyedari bahawa amalan-amalan adat resam dan pantang larang dalam pelaksanaan perkahwinan tradisional semakin ditinggalkan oleh generasi muda pada masa kini. Hal ini disebabkan pertembungan dan penyerapan budaya asing ke dalam budaya tanpa mengira masyarakat. Oleh itu, secara tidak langsung, aktiviti pemeliharaan dan pemuliharaan dijalankan melalui kajian ini.

Selain itu, kajian ini penting sebagai panduan khususnya kepada penuntut di Institut pengajian tinggi (IPT) dan untuk memberi pengetahuan serta kesedaran kepada generasi muda masyarakat dusun yang mereka mempunyai tanggungjawab dalam mengekalkan budaya yang serbah unik ini. Oleh yang demikian, mereka perlu memelihara dan memulihara adat istiadat pelaksanaan perkahwinan tersebut kerana terdapat generasi muda pada masa kini benar-benar tidak mengetahui adat istiadat perkahwinan kaum dusun walaupun mereka tinggal di kawasan tersebut dan hidup bersama-sama. Sehubungan dengan itu, dengan adanya kajian ini mereka dapat mengetahui bahawa kaum dusun mempunyai adat-istiadat yang harus dipertahankan daripada lupalu. Pengetahuan dan pendedahan terhadap adat ini kepada mereka dapat menyedarkan agar mereka terus menjaga budaya tradisi ini.